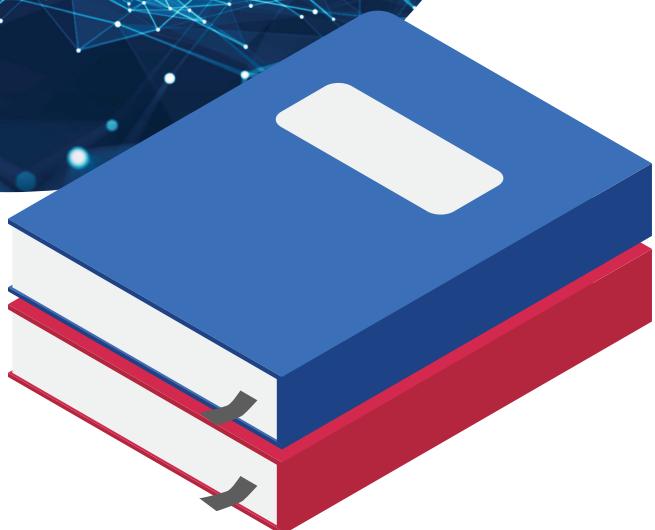

PRIRUČNIK

za upisno testiranje
kandidata za
OSNOVNE STUDIJE
iz EKONOMIJE

Beograd, 2023

- 1. Deflacija je:**
  - a) **Opšti pad nivoa cena**
  - b) Vrednosti eura u odnosu na dinar
  - c) Rast vrednosti eura i dolara u odnosu na dinar
  - d) Pad vrednosti domaće valute
- 2. Hartije od vrednosti su**
  - a) Garancije
  - b) Akcije, obveznice, menice i čekovi**
  - c) Akceptivni nalozi
  - d) Akreditivi
- 3. Akcija je:**
  - a) Pravni dokument o udelu vlasnika u kapitalu akcionarskog društva**
  - b) Dokument o ulogu kapitala sa partnerom u poslu
  - c) Pravni dokument po osnovu koga se ostvaruje kamata
  - d) Hartija na osnovu koje se vrši uknjiženje nepokretnosti kod suda
- 4. Dve komponente ekonomске politike su: monetarna politika i:**
  - a) Budžetska politika
  - b) Inflatorna politika
  - c) Fiskalna politika**
  - d) Poreska politika
- 5. Cena obveznica ne zavisi od...**
  - a) Kredibiliteta institucije koja emituje obveznice
  - b) Datuma dospeća
  - c) Nominalne vrednosti obveznice
  - d) Prosečne cene obveznica na berzi**
- 6. Šta od navedenog ima najveći uticaj na kupovnu moć građana?**
  - a) Stopa inflacije**
  - b) Visina trgovinskog deficit-a
  - c) Bilans plaćanja
  - d) Deficit budžeta
- 7. Zašto strane investicije dovode do jačanja dinara u kratkom roku?**
  - a) Otvaraju se nova radna mesta
  - b) Povećavaju se plate
  - c) Povećava se ponuda strane valute**
  - d) Izvoz jača domaću valutu
- 8. Negativna stopa privrednog rasta vezana je za...**
  - a) Ekspanziju
  - b) Inflaciju**
  - c) Ekonomsku krizu
  - d) Recesiju**

9. **Koji ekonomski pokazatelj najviše govori o životnom standardu jedne zemlje?**
a) Visina državnog budžeta
b) Stopa inflacije
c) BDP per capita
d) Nivo deviznih rezervi
10. **Evropska unija nastala je ugovorom potpisanim u...**
a) Rimu
b) Maastrichtu
c) Nici
d) Lisabonu
11. **Država čiji je neto izvoz negativan ima:**
a) Neto pozitivan odliv kapitala
b) Neto negativan odliv kapitala
c) Odliv kapitala ne zavisi od neto izvoza
12. **Povećanje carinske stope:**
a) Smanjuje cenu proizvoda
b) Povećava cenu proizvoda
c) Ne utiče na cenu proizvoda
13. **Ako su investicije u nekoj državi veće od nacionalne štednje, ta države je:**
a) Neto uvoznik kapitala
b) Neto izvoznik kapitala
c) Nema promene neto odliva kapitala
14. **Kupovina polovnog automobila se računa u GDP-u kao:**
a) Investicija
b) Potrošnja
c) Neto izvoz
d) Ne računa se u GDP
15. **Povećanje nezaposlenosti utiče na:**
a) Smanjenje javnih prihoda i povećanje javnih rashoda
b) Povećanje javnih prihoda i povećanje javnih rashoda
c) Ne utiče na budžetski bilans
d) Smanjenje javnih prihoda i smanjenje javnih rashoda
16. **Cilj sprovođenja javnih radova je**
a) Smanjenje zaposlenosti
b) Povećanje nezaposlenosti
c) Povećanje zaposlenosti
d) Nema uticaj na tržište rada

17. Obveznica je:

- a) Dokument o ulogu kapitala sa partnerom u poslu
- b) Pravni dokument po osnovu koga se ostvaruje dividenda
- c) Pravni dokument o kamatnosnom dugu njegovog emitenta**
- d) Hartija na osnovu koje se vrši uknjiženje nepokretnosti kod suda

18. Faktori proizvodnje su:

- a) Svi zaposleni
- b) Oprema i mašine
- c) Krediti
- d) Rad, kapital i zemlja**

19. Monopol je situacija kada na tržištu postoji:

- a) Samo jedan kupac
- b) Samo jedan proizvođač**
- c) Po jedan kupac i prodavac
- d) Dva jaka proizvođača

20. Apresijacija je:

- a) Rast vrednosti domaće valute u odnosu na strane valute**
- b) Rast vrednosti domaće valute iznad kamatnih stopa
- c) Opšti rast cena na domaćem tržištu
- d) Brži rast cena na domaćem tržištu u odnosu na svetske cene

21. Berza je:

- a) Mesto za razvoj špekulacija
- b) Mesto na kome se uspostavlja dogovor proizvođača i potrošača
- c) Tržište na kome se kupuju i prodaju hartije od vrednosti**
- d) Mesto dogovaranja potrošača

22. Budžetski deficit je:

- a) Manjak javnih rashoda u odnosu na javne prihode
- b) Manjak javnih prihoda u odnosu na javne rashode**
- c) Uravnotežen budžet

23. Bruto domaći proizvod (GDP) je:

- a) Zbir prihoda svih proizvođača u zemlji
- b) Vrednost domaće proizvodnje
- c) Vrednost domaće proizvodnje i zaliha
- d) Ukupan dohodak u nekoj privredi ostvaren na domaćem tržištu**

24. Bruto nacionalni proizvod (GNP) je:

- a) Zbir prihoda svih proizvođača u zemlji
- b) Vrednost nacionalne proizvodnje
- c) Vrednost nacionalne proizvodnje i zaliha
- d) Ukupan dohodak svih građana jedne zemlje, uključujući i one dohotke ostvarene u inostranstvu**

25. **Hiperinflacija je:**

- a) Vrlo visoka inflacija
- b) Mesečna stopa inflacije iznad 50%**
- c) Visok mesečni rast cena
- d) Mega inflacija uvećana za 50%

26. **Investicije su:**

- a) Ulaganja u potrošnju
- b) Ulaganja u standard građana
- c) Ulaganja u dobra koja se pridodaju fondovima kapitala preduzeća**
- d) Izgradnja društveno-korisnih objekata za povećanje standarda građana

27. **Makroekonomija je:**

- a) Analiza privrede u celini**
- b) Analiza finansijskih kretanja
- c) Analiza kretanja u pojedinim industrijama
- d) Analiza poslovanja regiona

28. **Mikroekonomija je:**

- a) Analiza privrednih kretanja
- b) Analiza parcijalne ravnoteže na tržištu**
- c) Analiza kretanja u granama i regionima privrede
- d) Analiza poslovanja regiona

29. **Monetarna politika je:**

- a) Kreditna politika banaka
- b) Pravo na upravljanje kapitalom
- c) Politika centralne banke u sferi regulisanja kamatne stope i ponude novca**
- d) Upravljanje javnim prihodima i javnim rashodima

30. **Nominalna veličina je:**

- a) Stvarna veličina
- b) Veličina iskazana u devizama
- c) Veličina iskazana u tekućim dinarima bez prilagođavanja za inflaciju**
- d) Veličina umanjena za rast deviznog kursa

31. **Realna veličina je:**

- a) Nominalna veličina
- b) Veličina iskazana u devizama
- c) Veličina iskazana u konstantnim dinarima prilagođena za inflaciju**
- d) Veličina umanjena za rast deviznog kursa

32. **Profit je:**

- a) Dobit koju ostvaruje firma**
- b) Prihod od prodaje robe
- c) Prihod firme umanjen za plaćene poreze i kamate
- d) Prihod firme umanjen za plaćene kamate

33. Svetska kamatna stopa je:

- a) Kamatna stopa koja preovlađuje u SAD
- b) Kamatna stopa koja preovlađuje u EU
- c) Kamatna stopa koja preovlađuje u SAD i EU
- d) Kamatna stopa koja preovlađuje na globalnom finansijskom tržištu**

34. Stagflacija je:

- a) Istovremena pojava privredne stagnacije i stabilnih cena
- b) Istovremena pojava privredne stagnacije i rasta cena, tj. inflacije**
- c) Istovremena pojava privredne stagnacije i pada cena
- d) Istovremena pojava privrednog rasta i rasta cena, tj. inflacije

35. Siva ekonomija je:

- a) Privredna aktivnost na koju nije plaćen porez**
- b) Šverc akcizne robe
- c) Trgovina drogom i oružjem
- d) Zakonom zabranjena privredna aktivnost

36. Ukoliko država vodi politiku budžetskog deficitta, vrednost javnog duga se:

- a) Smanjuje
- b) Povećava**
- c) Ne može se utvrditi korelacija
- d) Ne menja

37. Smanjenje kamatne stope utiče na povećanje:

- a) Investicija**
- b) Nivoa javnog duga
- c) Javne potrošnje
- d) Deviznog kursa

38. Inflacija je:

- a) Pad vrednosti domaće valute
- b) Rast opšteg nivoa cena**
- c) Rast vrednosti eura u odnosu na dinar
- d) Rast vrednosti eura i dolara u odnosu na dinar

39. Depresijacija dinara je:

- a) Rast vrednosti dinara
- b) Pad vrednosti dinara u odnosu na druge valute**
- c) Pad vrednosti eura u odnosu na dinar
- d) Pad vrednosti eura i dolara u odnosu na dinar

40. Devalvacija je:

- a) Rast vrednosti domaće valute
- b) Pad vrednosti nacionalne valute u sistemu fiksnih deviznih kurseva**
- c) Rast vrednosti eura na svetskim tržištima
- d) Pad vrednosti eura i dolara u odnosu na dinar

41. Kamata je:

- a) Najvažniji faktor proizvodnje
- b) Cena kapitala**
- c) Cena zemlje
- d) Provizija banke

42. Povećanje transfernih sredstava se računa kao povećanje GDP-a:

- a) Zavisi od vrste transfernih sredstava
- b) Ne računa se**
- c) Računa se
- d) Nije moguće utvrditi korelaciju

43. Povećanje cene domaćeg proizvoda, u odnosu na uvozne proizvode, čini ga:

- a) Konkurentnjim
- b) Manje konkurentnim**
- c) Nema uticaja na konkurentnost proizvoda
- d) Povećava tražnju za datim proizvodom

44. Na koju zajedničku politiku se troši najviše novca iz budžeta EU?

- a) Istraživanje i razvoj
- b) Obrazovanje
- c) Poljoprivreda**
- d) Zaštita životne sredine

45. Koji od navedenih berzanskih indeksa meri kretanja cena akcija na Beogradskoj berzi?

- a) DOW JONES
- b) HANG SENG
- c) BELEX**
- d) FTSE

46. Glavni grad Evropske unije je...

- a) Pariz
- b) Strazbur
- c) Luksemburg
- d) Brisel**

47. Ako tražnja za jednim proizvodom opada, a ponuda ostaje ista, onda cena...

- a) Pada**
- b) Raste
- c) Ostaje ista, jer samo promena u ponudi određuje cenu
- d) Ostaje ista, jer se cena određuje planski

48. U Srbiji fiskalnu politiku vodi...

- a) Ministarstvo privrede
- b) Ministarstvo finansija**
- c) Narodna banka
- d) Monetarni odbor

49. Otvorena privreda je:

- a) Privreda koja sarađuje samo sa susedima
- b) Privreda koja sarađuje samo sa svojim kontinentom
- c) **Privreda koja je uključena u međunarodnu trgovinu**
- d) Privreda čiji je uvoz manji od izvoza

50. Pasivna ili depozitna kamata je:

- a) Prihod od prodaje kapitala na berzi
- b) **Kamata koju deponenti dobijaju na novac uložen u banku**
- c) Prihod firme od kapitala
- d) Izdatak koji štediša ima pri ulaganju novca

51. Aktivna ili kreditna kamata je:

- a) Prihod od prodaje obveznica
- b) Prihod firme na pozajmljeni kapital
- c) Rashod banke na pozajmljeni kapital
- d) **Kamata koju zajmoprimci plaćaju za korišćenje zajma**

52. Konvertibilnost valute je:

- a) **Mogućnost njene zamene za stranu valutu po zvaničnom kursu bez ograničenja**
- b) Devizni prihod od prodate robe
- c) Devizni prihod firme umanjen za vrednost uvoza
- d) Mogućnost slobodne kupovine strane valute bez obzira na primjenjeni kurs

53. Privatizacija je:

- a) Politički proces u kome se nalaze novi vlasnici
- b) Proces oduzimanja nezakonito stečene imovine
- c) Proces jačanja državnih preduzeća
- d) **Proces pretvaranja državnih i društvenih firmi u privatne**

54. Evropska centralna banka (ECB) je:

- a) Centralna banka zemalja koje su uvele evro
- b) Centralna banka EU
- c) Centralna banka svih evropskih zemalja
- d) Monetarni suveren zapadne Evrope

55. Međunarodni monetarni fond (IMF) je:

- a) Finansijski policajac u svetu
- b) Banka za finansiranje međunarodnih projekata
- c) Institucija za jačanje domaće valute
- d) **Institucija koja nadzire međunarodni monetarni sistem**

56. Svetska trgovinska organizacija (WTO) je:

- a) **Međunarodna organizacija za promociju slobodne trgovine**
- b) Institucija koja prati međunarodnu statistiku uvoza i izvoza
- c) Institucija za usaglašavanje zaštite domaće proizvodnje
- d) Institucija međunarodne koordinacije tokova roba

57. **Svetska banka (WB) je:**

- a) Najveća banka u svetu
- b) Glavni koordinator obnove ratovima zahvaćenih zemalja
- c) Institucija koja svojim kreditima i savetima pomaže razvoj nedovoljno razvijenih zemalja**
- d) Glavni kreditor srpskog oporavka

58. **Tržišna privreda je privreda u kojoj:**

- a) Država reguliše cene
- b) Se cene slobodno formiraju na tržištu**
- c) Su cene iskazane u stranim valutama
- d) Postoji neposredna pogodba o razmeni robe za robu

59. **Tranzicija je proces:**

- a) Pretvaranja bivših socijalističkih privreda u tržišne privrede**
- b) Izgradnje nacionalnih privreda
- c) Daljeg razvoja socijalističkih privreda
- d) Uspostavljanje kontrole nad preduzetnicima

60. **Najveći trgovinski partner Srbije je:**

- a) EU**
- b) Savez Rusije i Belorusije
- c) SAD
- d) Japan

61. **Najveći udeo u uvozu Srbije imaju:**

- a) energenti**
- b) hrana
- c) automobili
- d) roba široke potrošnje

62. **Koja tvrdnja u vezi liderstva je tačna?**

- a) Biti lider je isto što i biti menadžer
- b) Liderstvo je proces uticanja na druge da ostvare grupne ili organizacione ciljeve**
- c) Liderske veštine su urođene i ne mogu se razviti tokom života
- d) Sve navedeno

63. **Obavljanje posla uz minimalan napor, troškove i otpad je:**

- a) Efikasnost**
- b) Efektivnost
- c) Ništa od navedenog

64. **Koja od navedenih tvrdnji u vezi poslovne etike je tačna?**

- a) Često odlaženje sa posla pre isteka radnog vremena je primer etičnog ponašanja
- b) Ogovaranje kolega je primer etičnog ponašanja
- c) Pružanje obuke mlađim kolegama je primer etičnog ponašanja**
- d) Deljenje ličnih podataka klijenata sa osobama van kompanije je primer etičnog ponašanja

65. **Proces menadžmenta obuhvata planiranje, organizovanje, vođenje i kontrolu.**

- a) Tačno
- b) Netačno

66. **Razlaganje posla na manje delove i zadatke, kao i njihovo dodeljivanje pojedincima ili grupama zaposlenih, zove se:**

- a) Rotacija posla
- b) **Podela rada**
- c) Centralizacija
- d) Ništa od navedenog

67. **Prva industrijska revolucija u Velikoj Britaniji vezuje se za:**

- a) XX vek
- b) XIX vek
- c) XVIII vek**

68. **Sistemi koji su dinamični, utiču jedni na druge i okrenuti su ka okruženju, su:**

- a) Zatvoreni
- b) Otvoreni**
- c) Ciklični

69. **Elektronsko poslovanje obuhvata:**

- a) Reklamiranje putem interneta
- b) Prodaju robe putem interneta
- c) Komunikaciju kompanije i kupaca putem interneta
- d) Sve navedeno**

70. **Kultura, ekonomija, politika, tehnologija, su delovi:**

- a) Opštег spoljnog okruženja organizacija**
- b) Specifičnog okruženja organizacija
- c) Internog okruženja organizacija

71. **Jezik, simboli i rituali spadaju u obeležja kulture.**

- a) Tačno
- b) Netačno

72. **Jedinstvena evropska valuta koja se koristi unutar članica Evropske unije označava se sa:**

- a) \$
- b) €**
- c) £

73. **Oznaka za Svetsku Trgovinsku Organizaciju je:**

- a) EU
- b) NAFTA
- c) WTO**

74. **Vrednosti i stavovi zajednički za pojedince na nivou jedne zemlje koji formiraju njihova ponašanja i stavove, predstavljaju nacionalnu kulturu.**
- a) Tačno
  - b) Netačno
75. **Stepen do kojeg ljudi žele da deluju kao pojedinci naziva se:**
- a) Kolektivizam
  - b) Individualizam**
  - c) Kulturalizam
76. **Društvena odgovornost je kada kompanija:**
- a) Ispušta otpad u reku
  - b) Zapošljava ljude sa invaliditetom**
  - c) Emituje velike količine ugljen-dioksida u atmosferu
  - d) Pravi proizvode od materijala koji se ne mogu reciklirati ili ponovo upotrebiti
77. **Ponuda i tražnja su važni elementi:**
- a) Resursa
  - b) Organizacije
  - c) Tržišta**
78. **Princip po kojem bi svaki zaposleni trebao da bude odgovoran jednom menadžeru je:**
- a) Lanac komandovanja
  - b) Jedinstvo komande**
  - c) Delegiranje autoriteta
  - d) Raspon kontrole
79. **Planovi koji prikazuju detalje o tome kako se postižu ciljevi na nivou čitave organizacije, zovu se:**
- a) Strateški planovi**
  - b) Operativni planovi
  - c) Jednokratni planovi
  - d) Taktički planovi
80. **Proces nadgledanja napretka u ostvarivanju ciljeva i preuzimanje korektivne akcije kada je to potrebno, naziva se:**
- a) Vođenje
  - b) Planiranje
  - c) Kontrola**
  - d) Organizovanje

81. Za koju od četiri menadžment funkcije je karakteristično definisanje ciljeva organizacije i utvrđivanje strategije za postizanje ovih ciljeva?

- a) Za organizovanje
- b) Za planiranje**
- c) Za vođenje
- d) Za kontrolu

82. Koja od navedenih tvrdnji u vezi strategije je tačna?

- a) Strategiju na nivou čitave organizacije definišu top menadžeri
- b) Pojam strategije vodi poreklo iz vojne terminologije
- c) Strategija predstavlja skup odluka usmerenih ka ostvarivanju ciljeva organizacije
- d) Sve navedeno**

83. Koja od navedenih tvrdnji u vezi top menadžmenta je tačna?

- a) Top menadžment obuhvata najviše rukovodioce određene kompanije
- b) Top menadžeri su odgovorni za opšti pravac razvoja organizacije
- c) Top menadžeri definišu misiju, viziju i strategiju organizacije
- d) Sve navedeno**

84. Skup najmanje dva elementa koji su u interakciji je:

- a) Proces
- b) Mera
- c) Sistem**
- d) Program

85. Prodaja prava na trgovinu proizvodima pod registrovanim imenom, ili upotreba patentiranih procesa ili materijala pod autorskim pravom je:

- a) Licenciranje**
- b) Franšiza
- c) Izvoz
- d) Uvoz

86. Oblast koja se bavi proučavanjem ponašanja ljudi na poslu je:

- a) Organizacioni biheviorizam**
- b) Organizacioni moralizam
- c) Menadžment ljudskih resursa
- d) Liderstvo

87. Neslaganje između postojećeg i željenog stanja je:

- a) Odluka
- b) Problem**
- c) Rešenje
- d) Cilj

88. Izbor između dve ili više mogućnosti je:

- a) Cilj
- b) Plan
- c) Odluka**
- d) Menadžment

89. Kada menadžer ima nerealno pozitivan stav o sebi i svojim sposobnostima, ispoljava:

- a) Preveliku nesigurnost
- b) Preveliku intuiciju
- c) Preveliko samopouzdanje**
- d) Preveliki status

90. Povećanje prinosa na ulaganja za 20% na godišnjem nivou, primer je:

- a) Marketing cilja
- b) Operativnog cilja
- c) Finansijskog cilja**
- d) Proizvodnog cilja

91. Povećanje učešća na tržištu za 5% u odnosu na prethodno posmatrani period je primer:

- a) Marketing cilja**
- b) Operativnog cilja
- c) Finansijskog cilja
- d) Proizvodnog cilja

92. Manje hijerarhije, odlučivanje na više nivoa i veća ovlašćenja zaposlenih, karakteristike su organizacija u kojima preovlađuje:

- a) Centralizacija
- b) Decentralizacija**

93. Zarade, podsticaji, bonusi i dr. u menadžmentu ljudskih resursa jesu deo:

- a) Posla
- b) Motivacije**
- c) Komunikacije
- d) Informacija

94. Komunikacija koja u organizaciji teče od menadžera ka zaposlenima je:

- a) Vertikalna**
- b) Horizontalna